

Vihannesviljelyn ominaispiirteet ja eri tuotantomuodot

Luomuvihannestuotannon erityispiirteitä

Pirjo Kivijärvi, Luke

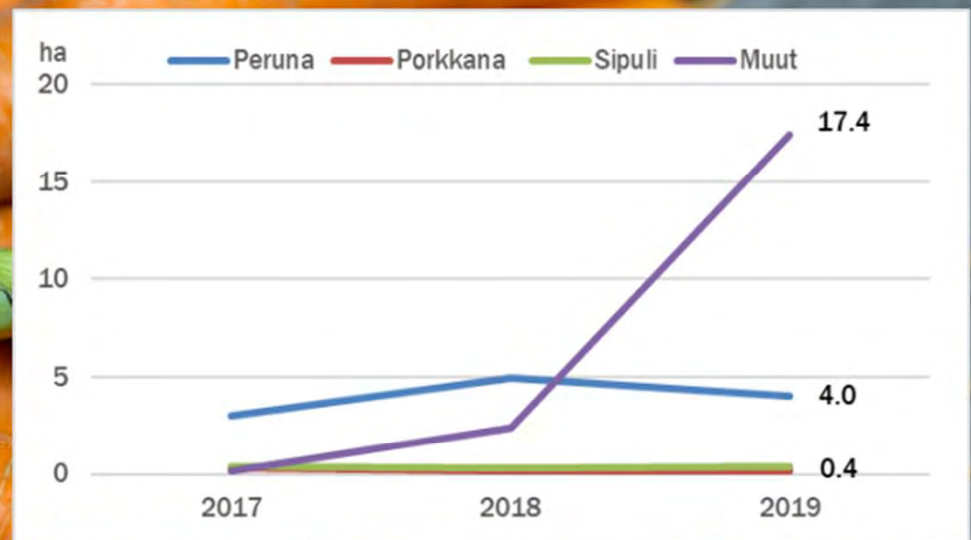
pirjo.kivijarvi@luke.fi

VVV-hankkeen infotilaisuus 25.1.2023

Luomukasvisten tuotanto Pohjois-Karjalassa

Pohjois-Karjalassa luomukasvisten tuotantoala on vain 13 % luomuviljeltyjen puutarhakasvien tuotantoalasta. Luomujuuresten tuotanto on pysynyt vakaana ja eniten viljellään perunaa. Muiden luomuviljeltyjen puutarhakasvisten tuotantoala on lisääntynyt v. 2017 lähtien. Luomuviljeltyjen kasvisten tuotanto ei vastaa niiden lisääntyntä kysyntää maakunnassa.

Lähde: Ruokavirasto ja Luke

Lähde: <https://proluomu.fi/wp-content/uploads/2020/11/luomu-pohjois-karjalassa.pdf>

Avomaavihannesten tuotanto

2021	Luomutuotanto		Kokonaistuotanto		Luomun osuus pinta-alasta
	Yrityksiä (kpl)	Pinta-ala (ha)	Yrityksiä (kpl)	Pinta-ala (ha)	%
Tarhaherne	71	661	670	4 978	13
Valkokaali	12	24	127	569	4
Porkkana	38	80	251	1 726	5
Ruokasipuli	43	26	279	1 202	2
Muut avomaanvihannekset	105	183	56	2 960	6
Yhteensä	170	973	1 383	11 435	9

Luomuvihannestuotannon erityispiirteitä

Luonnonmukainen tuotanto on sertifioitua, valvottua tuotantoa, joka perustuu EU:n luomuasetukseen 2018/848 ja kansalliseen lainsäädäntöön. Ruokavirasto ja alueiden ELY-keskukset vastaavat luomuvalvonnasta.

Luomuvihannestuotannon erityispiirteitä

Luomutuotannon aloittaminen :
Markkinatilanteen kartoitus, luomun
peruskurssi, luomusitoumus,
viljelykiertosuunnitelma, hakeutuminen
luomuvalvontaan, mahdolliset
poikkeuslupahakemukset...

Luomuvihannestuetannon erityispiirteitä

Maaperä ja ravinnehuolto

- Ravinnehuolto perustuu maan hyvään kasvukuntoon, biologiseen typensidontaan ja eloperäisistä aineksista peräisin oleviin ravinteisiin
- Ravinteiden tehokas hyödyntäminen ja kierrättäminen
- Täydennyslannoitusta annetaan vain perustelluista syistä
- Ruokavirasto ylläpitää luomuun hyväksytyjen lannoite- ja maanparannusaineiden rekisteriä
  - ruokavirasto.fi/luomu -> luomun tuotantopanokset

Luomuvihannestuoannon erityispiirteitä

Luomulisäysaineisto

- ✓ Luomutuotannossa on käytettävä luonnonmukaisesti tuotettuja siemeniä aina, kun sellaisia on saatavilla
  - ✓ Poikkeus 1: Ruokavirasto -> Yleinen lupa käyttää tavanomaista lisäysaineistoa
  - ✓ Poikkeus 2: ELY-keskuksesta voi hakea lupaa käyttää tavanomaisesti tuotettua, peittaamatonta siementä sellaisilla kasveilla ja lajikkeilla, jotka eivät löydy Ruokaviraston listalta

- ✓ Taimet on oltava aina luonnonmukaisesti tuotettuja

- ✓ Suomessa ei ole luomuvihannesten taimituottajia
  - Luomutaimet tilataan ulkomailta
  - Tuotetaan itse omaan tarpeeseen

- ✓ Vihannesten luomusiemeniä löytyy jo hyvin ulkomaisilta siemenjalostajilta
  - Luomusiemeniä välittävät useat siemenfirmat Suomessa

- ✓ Ruokavirasto ylläpitää rekisteriä luomulisäysaineiston saatavuudesta:
  - www.ruokavirasto.fi/luomu -> Luomun tuotantopanokset

Luomuvihannestuetannon erityispiirteitä

Luomukasvihuonetuotanto

- ✓ EU:n uuden luomuasetuksen mukaan luomukasvihuonetuotannossa kasvien juurilla pitää olla pääsy maapohjaan
- ✓ Kasvihuoneissa pitää olla viljelykierto
- ✓ Uusia vaatimuksia on noudatettava viljelyssä, joka on aloitettu 28.6.2017 jälkeen
- ✓ Luonnonmukainen kasvihuonetuotanto on vuoteen 31.12.2031 saakka sallittua myös maapohjasta eristetyillä ratkaisuilla, jos kasvualustana käytetään joko luomulantaa ja -kompostia tai luomussa sallittuja tuotteita (esim. kasvuturve ja erilaiset kasvuturvepohjaiset alustat puutarhatuotannossa), jos viljely aloitettu ennen 28.6.2017

Luomuvihannestuetannon erityispiirteitä

Kasvinsuojelu

- ✓ Kasvinsuojelun perusta on *ennaltaehkäisevässä torjunnassa*: terve maa ja lisäsmateriaali, lajikevalinta, oikein ajoitetut viljelytoimet, monipuolinen viljelykierto, riittävä ravinteiden saanti, viljely-ympäristön monimuotoisuuden ylläpito ja lisääminen
- ✓ Synteettisten kasvinsuojeluaineiden käyttö on luomussa kielletty
- ✓ Ruokavirasto ylläpitää rekisteriä luonnonmukaiseen tuotantoon soveltuvista kasvinsuojeluaineista, ruokavirasto.fi/luomu -> Luomun tuotantopanokset
- ✓ Kasvinsuojeluainerekisteri: www.tukes.fi

Luomuvihannestuetannon erityispiirteitä

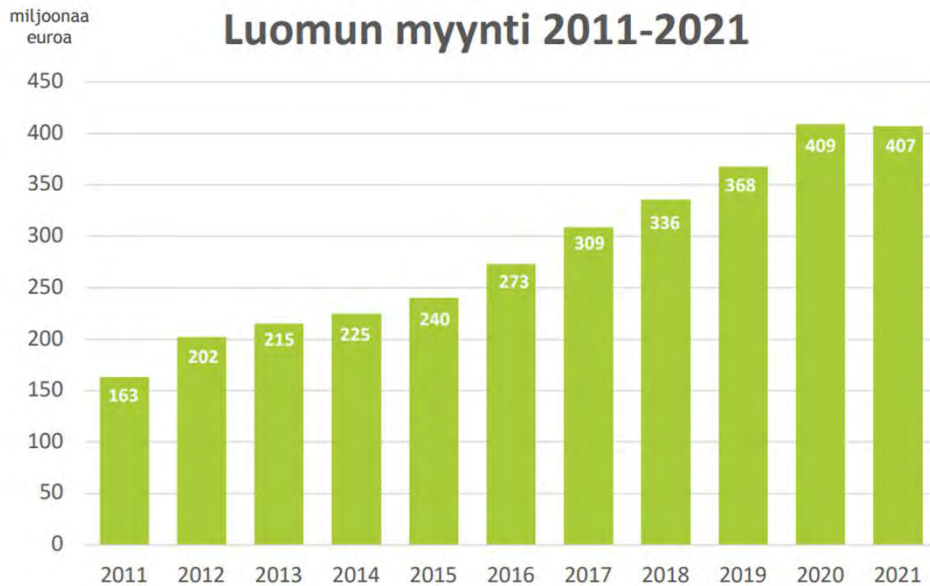

Kasvinsuojelu

- ✓ Rikkakasvit torjutaan pääasiassa mekaanisesti tai erilaisilla katteilla
  - ✓ Rikkakasvien liekitys yleistä sipulilla ja porkkanalla
- ✓ Tuholaiistorjunnassa harsot ja verkot ovat yleisesti käytössä
- ✓ Tautien torjuntaan on vähän tehokkaita torjuntatyökaluja avomaatuotannossa
- ✓ Viljelyhygieniä erittäin tärkeää kasvintuhoojaongelmien ehkäisyssä

Luomupuutarhatuotteiden kysyntä ja markkinat

Lähde: Pro Luomu

- Päivittäistavarakaupoissa luomun myynti on 2010-luvulla kaksinkertaistunut
- Hedelmä- ja vihannesosastoilta myydään yli 20 % kaikesta päivittäistavarakaupan luomumyynnistä
- Julkisista keittiöistä 43 % haluaa lisätä luomun käyttöä ainakin joissakin tuoteryhmissä, mm. kasvikset
- Luomun markkinaosuus Suomen päivittäistavarakaupassa on noin 2,5 %
- Vihannesten osuus luomumyynnin arvosta 5 %

Luomupuutarhatuotteiden kysyntä ja markkinat

Luomun ostopaikat

Suomalaisten käyttämät luomun ostokanavat

Ruokakauppa	81 %
Tori	19 %
Päivittäistavarakaupan verkkokauppa	17 %
Maatila	9 %
Erikoiskauppa	8 %
REKO-rengas	6 %
Muut verkkokaupat	3 %
Ruokapiiri	2 %

- Vuoden 2021 kuluttajakyselyn mukaan kuluttajat kertovat ostavansa luomua edelleen selkeästi eniten päivittäistavarakaupan ruokakaupasta. Seuraavaksi eniten luomua hankitaan torilta.
- Luomua hankintaan aikaisempaa enemmän verkkokaupasta ja päivittäistavarakaupan verkkokaupasta on tullut luomun kolmanneksi suosituin ostokanava. Erityisesti lapsiperheet (lapset 0-6 v.), ja nuoret aikuiset hankkivat luomua verkkokaupasta.

Lähde: Pro Luomu

Luomuvihannesttuottajan erityispiirteitä

Suunnitelmallinen/analyyttinen
Sitkeä
Sisukas
Sosiaalinen
Yhteistyökykyinen
Tiedonjanoinen
Kielitaitoinen
Kekseliäs
Ikuinen optimisti

Pessimisti näkee jokaisessa mahdollisuudessa ongelman.
Optimisti näkee jokaisessa ongelmassa mahdollisuuden.

Kiitos!

